

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ ROK 2026/2027



MŠ ZLEPŠOVATELŮ 27



MŠ ŠPONAROVA 16



Evidenční údaj	Záznam
Číslo jednací	77/2026
Období programu	Školní rok 2026/2027
Platnost a účinnost od	1.9.2026
Schvaluje	Mgr. Sabina Kalníková, zástupce statutárního orgánu
Závaznost	Pro všechny zaměstnance školy podle jejich pracovní role.
Seznámení s programem	Zaměstnanci prokazatelně; zákonní zástupci zpřístupněním programu a informováním o jeho zásadách.

Obsah a orientace v program

1. Smysl programu a základní údaje
 2. Podmínky prevence v každodenním životě (včetně organizace pracovišť)
 3. Východiska a priority školního roku
 4. Propojení prevence s pěti bloky ŠVP
 5. Preventivní témata a dovednosti dětí
 6. Plánování, individualizace a spolupráce
 7. Role, odpovědnosti a předávání informací
 8. Evaluace a navazující opatření
 9. Postupy při konfliktech a podezření na šikanu
 10. Postupy při podezření na ohrožení dítěte
 11. Zdravotní, provozní a bezpečnostní situace
 12. Mimořádné události
 13. Právní, metodické a školní podklady
- Příloha A – Stručný záznam události a následné podpory

1. Smysl programu a základní údaje

Minimální preventivní program navazuje na školní vzdělávací program „V kruhu harmonie“, č. j. MŠ HAR 73/2026, účinný od 1. 9. 2026, a na aktuální školní řád.

Rozvíjí dlouhodobé zaměření školy na podporu zdraví a převádí je do každodenní péče o tělesnou, psychickou a sociální pohodu dítěte.

Základem prevence je zkušenost dítěte, že je přijímáno, jeho potřeby mají význam, pravidla jsou srozumitelná a dospělý mu pomůže. Děti podporujeme v samostatnosti a přiměřeném rozhodování; odpovědnost za jejich ochranu zůstává vždy na dospělých.

Údaj	Charakteristika
Název a sídlo	Mateřská škola Harmonie Ostrava-Hrabůvka, Zlepšovatelů 27, příspěvková organizace Zlepšovatelů 1502/27, 700 30 Ostrava-Hrabůvka
IČ / identifikátor	75029863 / 674000501
Zřizovatel	Statutární město Ostrava, městský obvod Ostrava-Jih
Pracoviště Zlepšovatelů	Zlepšovatelů 1502/27; dvě věkově smíšené třídy – Sluníčko a Hvězdička; kapacita 56 dětí.
Pracoviště Šponarova	Šponarova 1503/16; tři věkově smíšené třídy – Jeřabinka, Vrbička a Jedlička; kapacita 84 dětí.
Koordinace programu	Mgr. Sabina Kalníková, zástupce statutárního orgánu. Bc. Vendula Sohrová, zástupce ředitelky školy pro MŠ Zlepšovatelů
Kontakty	www.msharmonie.cz info.zlepsovatelu@msharmonie.cz ms.sponarova@seznam.cz ms.zlepsovatelu@seznam.cz

Charakter školy a návaznost dokumentů

Obě pracoviště spojují společné hodnoty a vzdělávací směřování. Věkově smíšené třídy umožňují učení nápodobou a vzájemnou pomoc; současně vyžadují dohled nad nerovnováhou sil, citlivé začleňování mladších dětí a nabídku odpovídající různým potřebám.

Školní zahrady, pohyb, hudba, tvoření a přímý kontakt s přírodou vytvářejí příležitosti pro spolupráci, odpočinek i bezpečné objevování. Tento program doplňuje ŠVP a školní řád; nenahrazuje provozní řády, dokumentaci BOZP a PO ani individuální zdravotní či podpůrné postupy.

2. Podmínky prevence v každodenním životě

Bezpečné vztahy a respektující komunikace

Dospělí jsou dětem vzorem. Mluvíme klidně, popisujeme konkrétní jednání a nastavujeme srozumitelné hranice. Přijímáme emoce dítěte, ale zastavujeme ubližování. Nepoužíváme ponižování, zesměšňování, zastrašování, tělesné tresty ani veřejné porovnávání dětí. Oslovování křestními jmény podporuje blízkost a důvěru při zachování profesionálních hranic. Dítě může vyjádřit nesouhlas, odmítnout nepříjemný kontakt a požádat o pomoc. Ke sdílení osobních prožitků v komunitním kruhu je nenutíme.

Předvídatelný den a společná pravidla

Pravidla formulujeme s dětmi pozitivně, krátce a názorně. Jejich podobu přizpůsobujeme třídě; společným základem je ochrana zdraví, důstojnosti, věcí a práva druhého na bezpečí. Obrázky, rituály a známé hudební znělky usnadňují orientaci a přechody mezi činnostmi. Omezujeme spěch, dlouhé čekání a nadměrné řízení. Děti mají čas na spontánní hru, dokončení činnosti, pohyb i odpočinek. Klidné místo slouží k dobrovolnému ztišení s dostupnou podporou dospělého, nikoli jako trest nebo izolace.

Tělesná pohoda a bezpečné prostředí

Podporujeme pitný režim, hygienu, sebeobsluhu, pestré stravování a každodenní pohyb. K jídlu ani ke spánku děti nenutíme. Potřebu odpočinku a přiměřených tichých činností respektujeme podle ŠVP a podmínek pracoviště. Při pohybu a objevování umožňujeme přiměřenou výzvu za bezpečných podmínek. Kontrolujeme prostředí, pomůcky a zahradu, předcházíme přetížení a zajišťujeme odpovídající dohled. Hudební a relaxační činnosti využíváme pro radost, uvolnění a sdílení.

Rovné příležitosti a týmová spolupráce

Dítě nesmí být vyčleňováno pro odlišný jazyk, zdravotní stav, vývojové potřeby, nadání, vzhled, rodinné zázemí či jinou odlišnost. Pedagogové a asistenti se domlouvají na jednotné podpoře a předávají si potřebné informace diskrétně. Starší děti mohou mladším dobrovolně pomáhat; nenesou odpovědnost za jejich bezpečnost.

Rodiče jsou partnery školy. Citlivé informace projednáváme v soukromí. Srozumitelné hranice, laskavost a důslednost uplatňují pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci.

2.1 Bezpečná organizace obou pracovišť

Vnitřní organizace Šponarovy (č. j. MŠ HAR 76/2026) a Zlepšovatelů (č. j. MŠ HAR 81/2026), účinné od 1. 9. 2026, konkretizují každodenní provoz. Pro prevenci jsou podstatná následující společná pravidla.

Převzetí, předání a spojování tříd

Dítě přebírá osobně pedagogický pracovník; samotný příchod do šatny není předáním škle. Při odchodu se dítě předává zákonnému zástupci nebo osobě s platným písemným pověřením. Je-li třeba, ověří se totožnost. Změny kontaktů a oprávněných osob se evidují prokazatelně. Obě pracoviště jsou v provozu od 6:00 do 16:30. Ráno se děti scházejí v určené třídě a přibližně v 7:30 přecházejí do kmenových tříd. Odpolední spojování se řídí počtem dětí a personálními podmínkami. Aktuální místo pobytu dětí je rodičům oznámeno. Při každém přechodu či zastupování si zaměstnanci předají seznam a počet přítomných dětí, potřebné zdravotní a bezpečnostní informace a změny oprávněných osob. Průběžně ověřují skutečnou přítomnost dětí.

Vstup a bezpečí na zahradě

Vstupní dveře a branky se nenechávají nezajištěné. Zaměstnanci i rodiče nepouštějí neznámé osoby bez ověření; návštěva se ohlásí. Přístupový čip je určen jen oprávněným dospělým a nenahrazuje osobní předání dítěte. Ztráta nebo podezření na zneužití čipu se ihned hlásí škole. Před pobytem venku se kontroluje využívaný prostor a herní prvky. Nebezpečné místo se zabezpečí a závada oznámí. Při společných akcích musí být zřejmé, které děti již byly osobně předány rodičům; za děti dosud nepředané zajišťuje dohled škola. Volný průchod ke vstupům a příjezd zásahových vozidel zůstávají zachovány.

Docházka, rodina a pomůcky

Nepřítomnost se oznamuje bez zbytečného odkladu; u povinného předškolního vzdělávání se důvod a předpokládaná délka uvádějí nejpozději do tří kalendářních dnů. Opakovanou neobjasněnou nepřítomnost pedagog projedná s vedením a rodinou a ověří potřebu podpory. Samotná absence není důkazem zanedbávání; při zjištění dalších známek ohrožení se postupuje podle kapitoly 10.

Třídní e-mail slouží k běžné komunikaci. Naléhavé a citlivé informace se řeší osobně nebo telefonicky, závažnější rozhovory při konzultaci zajišťující soukromí a nenarušující dohled. Zapojení rodin do společných akcí je dobrovolné.

Nebezpečné předměty děti do školy nenosí. Osobní elektronika se řídí školním řádem a navazující dohodou s vedením; zdravotně nezbytné zařízení má individuálně nastavený bezpečný postup. Používání školních digitálních pomůcek je pedagogicky vedené a nenahrazuje hru, pohyb ani osobní kontakt.

3. Východiska a priority školního roku

Východiskem jsou loňský MPP, nový ŠVP a aktuální školní řád.

Průběžné zjišťování potřeb

Pedagogové vycházejí z pozorování adaptace, hry, vztahů a emočního prožívání, z rozhovorů s dětmi a rodiči, z portfolio, záznamů podpory a předchozího hodnocení třídy. Sledují zejména osamocené děti, opakované ubližování, náhlé změny chování a situace, v nichž se obtíže opakují. Jednotlivý projev sám o sobě není diagnózou ani důkazem ohrožení.

Priorita 2026/2027	Konkrétní krok a způsob ověření
Pocit bezpečí a začlenění	U každého dítěte sledovat adaptaci a dostupnost podpory. Ověřovat při hře a rozhovoru, zda se umí svým způsobem obrátit na dospělého. Při obtížích upravit podmínky a dohodnout podporu s rodinou.
Emoce, vztahy a hranice	Průběžně zařazovat spolupráci, vyjadřování potřeb a nácvik „stop“. V evaluaci tématu zachytit konkrétní situace, v nichž děti využily domluvu či pomoc.
Jednotné řešení opakovaného ubližování	Při každém závažném nebo opakovaném incidentu určit odpovědnou osobu, ochranná opatření a termín kontroly; vyhodnotit bezpečí ohroženého dítěte, nikoli jen počet záznamů.
Praktické bezpečnostní dovednosti	V průběhu roku opakovat věkově přiměřené situace: nebezpečný nález, odchod od skupiny, nepříjemný kontakt a přivolání dospělého. Porozumění ověřovat hrou.
Společné odborné učení	Vedení zajistí alespoň jedno týmové vzdělávání nebo metodické setkání k emocím, agresi či ochraně ohroženého dítěte; tým projedná konkrétní využití poznatků.
Partnerství s rodinou	Zpřístupnit program a způsob předání podnětu. V rámci konzultací a zpětné vazby sledovat pocit bezpečí a srozumitelnost komunikace.

Rizika, na která se zaměřujeme

Opakované konflikty, agrese, vyčleňování a ponižování; úzkost, dlouhodobá nepohoda a obtížná adaptace; ohrožení dítěte násilím, zanedbáváním nebo zneužíváním; nebezpečný kontakt s látkami a předměty; rizika dopravy a pohybu; nevhodný digitální obsah a vytlačování hry či kontaktu s lidmi obrazovkami. Rizika posuzujeme v souvislostech a bez nálepkování dítěte či rodiny.

4. Propojení prevence s pěti bloky ŠVP

Integrované bloky se prolínají a nejsou pevně přiřazeny k měsícům. Příroda prostupuje všemi bloky jako prostředí pro přímou zkušenost, pohyb, péči, vztahy a zklidnění.

Integrovaný blok	Preventivní zaměření a příležitosti
Tělo jako dar	Vnímání potřeb těla, hygiena, pohyb, odpočinek, bezpečí a tělesné hranice. Děti zkoušejí sdělit únavu, bolest či nepohodlí, požádat o pomoc a respektovat prostor druhého. Hry s tělem, sebeobsluha, bezpečný pohyb na zahradě.
Myšlenky dávají křídla	Vyjadřování nápadů, hledání řešení, práce s chybou a otázkami. Příběhy a modelové situace pomáhají odlišovat skutečnost od fantazie, promýšlet důsledky a obracet se s nejistotou na dospělého.
Vztahy tvoří mosty	Adaptace, přátelství, emoce, spolupráce, pravidla a ochrana před ubližováním. Kooperativní hry, společná tvorba pravidel, řešení sporů, vnímání potřeb mladších dětí a mezigenerační setkávání.
Svět v harmonii	Bezpečí v okolí, dopravě a přírodě; odpovědná péče o prostředí. Děti rozpoznávají nebezpečné nálezy, učí se neochutnávat neznámé plody a zůstat se skupinou. Pečují o zahradu a pomůcky.
Kořeny v tradicích	Sounáležitost, rodina, kulturní rozmanitost a úcta mezi generacemi. Společné slavnosti a příběhy rodin rozvíjejí respekt k odlišnostem. Účast přizpůsobujeme pohodě dítěte bez nátlaku na výkon.

Vazba na očekávané výsledky učení a kompetence

Pedagogové vybírají v třídním plánování relevantní OVU a klíčové kompetence z aktuálního ŠVP. Pro prevenci jsou důležité zejména hygienické návyky (OZD 01), bezpečné chování (OZD 03), orientace v emocích (SAE 02), tvorba a dodržování pravidel (ZEH 03, ZEH 04), obezřetnost v kontaktu s lidmi (SLK 04) a reakce na bezpečnostní pokyny (BCH 01).

Uvedeny jsou zkrácené kódy používané ve školním ŠVP.

Rozvíjíme především osobnostní a sociální kompetenci, komunikaci a řešení problémů; propojujeme je s občanstvím a udržitelností, učním, spoluprací při práci, kulturou a přiměřeným digitálním poznáváním. Příkladem je odmítání nepříjemného chování (KOS 01), respektování práv a pravidel (KOB 05) a rozlišování přínosů a rizik technologií (KDI 02).

OVU jsou směrem dlouhodobého vzdělávání. Nejsou testem ani požadavkem na stejný výkon všech dětí. Následující praktické ukazatele slouží k pozorování a plánování podpory, nikoli jako nové závazné OVU.

5. Preventivní témata a dovednosti dětí

Téma	Co podporujeme a čeho si všímáme
Moje tělo a pohoda	Dítě podle možností sdělí potřebu pití, odpočinku či pomoci, rozvíjí hygienu a sebeobsluhu. Pohyb i jídlo prožívá bez zahanbování. Dospělý reaguje i na neverbální signály.
Emoce a vztahy	Dítě postupně pojmenovává nebo jinak vyjadřuje emoce, zkouší bezpečné zklidnění s dospělým, domlouvá se a přijímá podporu. Všímá si, že druhému není dobře. Učitel sleduje také začlenění a možnost volné hry.
Osobní hranice a soukromí	Dítě může odmítnout objetí nebo dotek, sdělit „to nechci“ a vyhledat pomoc. Učí se, že tělo a soukromí zaslouží respekt a o nepříjemném tajemství smí mluvit. Nevhodně se může chovat i známý člověk.
Bezpečné nálezy a látky	Dítě se nedotýká jehel, ostrých předmětů, neznámých obalů a látek; neochutnává léky, nápoje ani plody bez souhlasu odpovědného dospělého. Odstoupí a upozorní učitele. Nepožadujeme znalost typů drog ani rozpoznávání závislostí.
Bezpečný pohyb a kontakt s lidmi	Dítě se drží skupiny, reaguje na domluvený signál, používá ochranné pomůcky a neodchází s jinou osobou bez vědomí učitele. Při ztracení se učí zastavit na bezpečném místě a požádat o pomoc.
Věci, příroda a důsledky jednání	Dítě si věci půjčuje po domluvě, pečuje o pomůcky a prostředí a s podporou napravuje škodu. Učí se chápat konkrétní důsledky; prevence není založena na strašení vězením nebo trestem.
Digitální svět	Dítě využívá vhodný obsah společně s dospělým, dodržuje domluvené ukončení činnosti a upozorní na nepříjemný obrázek či zvuk. Bez pomoci dospělého nesdílí osobní údaje ani fotografie. Technologie doplňují skutečné zážitky.
Odlišnosti a sounáležitost	Dítě zažívá přijetí, poznává různá rodinná a kulturní prostředí a má příležitost spolupracovat. Pedagog aktivně brání zesměšňování a vylučování; nevynucuje přátelství ani fyzickou blízkost.

Využíváme loutky, pohádky, obrázky emocí, příběhy, kooperativní hry a krátké modelové situace. Učíme jednoduchý postup: „Zastavím se – odstoupím od nebezpečí – řeknu dospělému.“ Situace nacvičujeme bez děšení a skutečných nebezpečných předmětů.

6. Plánování, individualizace a spolupráce

Prevence v třídním plánování

Vycházíme z otázek dětí, aktuální situace a pedagogického pozorování. Společná tematická mapa může otevřít například otázku „Co nám pomáhá, aby nám spolu bylo dobře?“. Pedagog stanoví vzdělávací záměr, vazbu na bloky, relevantní OVU a kompetence, činnosti a způsob podpory. S dětmi průběžně reflektuje zkušenosti a podle potřeby mění nabídku.

Prevence je každodenní. Adaptační období přirozeně zdůrazňuje orientaci a pravidla; během roku se vracíme k emocím, spolupráci a bezpečí. Před výletem či slavností procvičíme konkrétní situace. Tyto příležitosti nejsou pevným měsíčním učivem.

Podpora jednotlivých dětí

- U mladších dětí a při adaptaci využíváme blízkost dospělého, krátké sdělení, obrázky, opakování a předvídatelné rituály. Schopnost regulovat emoce teprve vzniká.
- Dětem s nedostatečnou znalostí češtiny nabízíme názornou komunikaci, gesta a vizuální oporu. Ověřujeme porozumění bezpečnostním pokynům a usnadňujeme dorozumění s rodinou.
- Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami upravujeme prostředí, smyslovou zátěž, komunikaci a míru podpory; respektujeme doporučení ŠPZ a dohodnuté podpůrné postupy. Chování posuzujeme i ve vztahu k přetížení nebo obtížím v komunikaci.
- Dětem nadaným nabízíme přiměřenou výzvu a současně podporu vztahů a emocí. Vyspělost v jedné oblasti neznamena stejnou vyspělost ve všech oblastech.

Rodina a místní společenství

Rodiče seznamujeme s pravidly, možnostmi konzultací a způsobem předání podnětu. Sdílíme konkrétní pokroky a potřeby dítěte s využitím portfolia. Při opakovaných obtížích domluvíme společné kroky a termín vyhodnocení. Společné akce, péče o zahradu a mezigenerační setkávání mohou posilovat vztahy a pocit sounáležitosti. Navazujeme na spolupráci s místními partnery uvedenými v ŠVP, například Klubem seniorů Ostrava-Jih, centrem SILOE a organizací Stonožka Ostrava. Konkrétní akce vznikají podle aktuálních možností, nikoli jako povinný seznam programu. Při přechodu do základní školy podporujeme důvěru dítěte ve vlastní schopnosti a spolupracujeme s rodinou a ZŠ. Externí preventivní program předem posoudíme z hlediska věku dětí, obsahu, kvalifikace realizátora a návaznosti; jednorázová návštěva nenahrazuje každodenní práci.

7. Role, odpovědnosti a předávání informací

Vedení školy

Schvaluje a koordinuje program, určuje zastupitelnost a vytváří podmínky pro prevenci, vzdělávání zaměstnanců i odbornou spolupráci. Zajišťuje řešení závažných situací, plnění oznamovacích povinností, kontrolu ochranných opatření a pravidelnou evaluaci. Po organizační změně aktualizuje působnost programu, odpovědné osoby a kontakty.

Učitelé a asistenti pedagoga

Učitelé odpovídají za plánování a realizaci vzdělávání, sledování vztahů a pedagogické diagnostikování. Bezodkladně zastavují ubližování, poskytují pomoc, informují vedení a spolupracují s rodinou. Asistent pedagoga se podílí na podpoře dětí podle pokynů učitele a nastavených opatření, předává konkrétní pozorování a pomáhá při zajištění bezpečí. Nepřebírá sám rozhodování o řešení závažné události.

Nepedagogičtí zaměstnanci

Podporují respektující prostředí, bezpečný provoz a hygienu. Bezprostřední nebezpečí podle svých možností bezpečně odvrátí a ihned přivolají pedagoga či vedení. Informaci o ohrožení dítěte nepovažují za věc, která se jich netýká. Citlivé informace nesdílejí s nepovolanými osobami.

Zákonní zástupci a děti

Zákonní zástupci předávají podstatné informace o dítěti, udržují aktuální kontakty, respektují pravidla předávání a spolupracují při řešení obtíží. Mohou se obrátit na učitele nebo přímo na vedení. Děti se podle možností podílejí na pravidlech, učí se vyjadřovat potřeby, hledat dohodu a přivolat pomoc. Nemají povinnost samy zvládnout násilí či ohrožení.

Předávání podnětů a dokumentace

Podnět lze předat osobně, telefonicky nebo e-mailem učiteli či vedení školy. Ohrožení života a zdraví se řeší ihned; nečeká se na schůzku ani odpověď na e-mail.

Citlivé záznamy ukládáme do zabezpečené dokumentace přístupné jen oprávněným osobám. Sběr údajů omezuje na potřebný rozsah a uchování řídíme spisovým a skartačním řádem. Dětské portfolio využíváme k pedagogické podpoře, nikoli jako volně dostupný spis krizových událostí.

8. Evaluace a navazující opatření

Hodnotíme především bezpečí a pohodu dětí, kvalitu vztahů, dostupnost pomoci a účinnost podpory. Samotný nízký počet oznámení není důkazem bezpečného prostředí; vyšší počet může odrážet větší důvěru dětí nebo rodičů.

Kdy / kdo	Co sledujeme	Kde a jak využijeme závěr
Průběžně – pedagogové třídy	Adaptace, zapojení, hra, vztahy, emoce, bezpečí, opakující se spouštěče obtíží.	Stručné pedagogické postřehy a podpora dítěte; úprava prostředí a nabídky.
Po tematickém celku – učitelé, s podněty dětí a asistenta	Které zkušenosti děti využily; zda strategie odpovídaly potřebám a umožnily spolupráci a vlastní volbu.	Část „Evaluace a sebereflexe pedagogů“ ve formuláři plánování; další tematické plánování.
Pololetně a na konci školního roku – tým třídy	Vývoj klimatu, začlenění dětí, spolupráce s rodinami, podpora jednotlivců a naplňování priorit.	Společné hodnocení třídy a sebehodnocení pedagogů podle ŠVP.
Po incidentu – určená odpovědná osoba a vedení	Zda je dítě v bezpečí, zda se situace opakuje a zda opatření skutečně fungují.	Záznam události a kontrola v individuálně určeném termínu; při závažnosti ihned a opakovaně.
V průběhu a závěru roku – vedení školy	Závěry tříd, podněty rodičů, odborná spolupráce a vzdělávání týmu.	Pedagogická rada; souhrn MPP, konkrétní opatření a podklady pro následující rok.

Otázky pro společnou reflexi

- Má každé dítě dostupného dospělého a příležitost sdělit, že mu není dobře?
- Kdo zůstává stranou a jak mu pomáháme? V jakých situacích vzniká nerovnováha nebo ubližování?
- Pomáhá naše organizace dne, způsob komunikace a prostředí předcházet přetížení?
- Co jsme na základě pozorování změnili a jaký to mělo účinek?
- Rozumějí rodiče tomu, jak a na koho se mohou obrátit?

Závěrečné vyhodnocení obsahuje naplněné priority, konkrétní příklady účinné podpory, oblasti k úpravě a odpovědnost i termíny dalších kroků. Ve společně sdílených souhrnech neuvádíme zbytečné osobní údaje. Závažná zjištění řešíme průběžně, ne až při pololetním hodnocení.

9. Konflikty a podezření na šikanu

9.1 Běžný konflikt, silné emoce a agrese

Spor o hračku nebo jednorázový afekt není automaticky šikanou. Každé ubližování však zastavíme. Sledujeme spouštěče, únavu, smyslové přetížení, komunikační obtíže, opakování i následky pro ostatní.

1. Zastavit nebezpečné jednání, zajistit odstup a dohled nad všemi dětmi. Zraněnému dítěti poskytnout pomoc. Přivolat kolegu, pokud situace přesahuje možnosti jednoho dospělého.
2. Zklidnit prostředí, používat krátká sdělení a nabídnout dítěti podporu. Neponechávat dítě za trest samotné. Při bezprostředním ohrožení použít jen nezbytné přiměřené ochranné jednání, nikoli trestání či bolestivé úchopy.
3. Po zklidnění vyslechnout děti přiměřeně jejich možnostem, popsat dopad jednání a hledat nápravu. Nevynucovat veřejnou omluvu ani objetí.
4. Při závažném nebo opakovaném incidentu informovat vedení a zákonné zástupce zúčastněných dětí odděleně; sdělovat potřebné informace o jejich dítěti. Pořádat věcný záznam.
5. Nastavit podporu: upravit prostředí, dohled, přechody a způsob komunikace, nacvičovat alternativní jednání. Určit termín vyhodnocení. Podle potřeby zapojit PPP, SPC nebo další odborníky.

9.2 Opakované ubližování a podezření na šikanu

Šikana se může objevit i v mateřské škole. Varovné je zejména cílené či opakované ubližování, nepoměr sil, bezmocnost dítěte, ponižování a vylučování ze hry. Na konečné pojmenování situace nečekáme s ochranou dítěte.

6. Ihned zajistit bezpečí ohroženého dítěte, posílit dohled a informovat vedení. Domluvit konkrétní ochranu v rizikových místech a časech.
7. Zjišťovat skutečnosti citlivým pozorováním a oddělenými rozhovory. Nekonfrontovat dítě, kterému je ubližováno, s dítětem, které ubližuje, a nevyslýchat děti společně.
8. Nevést společné jednání rodičů obou stran před objasněním situace. S rodinami komunikovat individuálně, bez nálepek a zveřejňování citlivých údajů.
9. Podle závažnosti přizvat odbornou pomoc. Pracovat s ohroženým dítětem, dítětem, které ubližuje, i s třídou. Neřešit případ veřejným rozbořením před dětmi.
10. Kontrolovat skutečnou změnu a případnou skrytou odvetu. Pokud ochrana nefunguje, opatření ihned zesílit. Při podezření na trestný čin či vážné ohrožení zapojit příslušné orgány.

10. Podezření na ohrožení dítěte

10.1 Týrání, zneužívání, zanedbávání nebo domácí násilí

Podnětem může být sdělení dítěte, neobvyklé poranění, výrazná změna chování či opakované nenaplnění základních potřeb. Škola nevyslýchá dítě ani neprokazuje trestný čin; poskytuje bezpečí, zaznamenává zjištění a předává důvodné podezření kompetentním orgánům.

11. Při bezprostředním ohrožení života nebo zdraví přivolat 155, 158 nebo 112 a zajistit dohled. Informování vedení nesmí přivolání pomoci zdržet.
12. Naslouchat klidně, poděkovat dítěti za důvěru a sdělit, že za ubližování nenese vinu. Neslibovat úplné utajení; jednoduše vysvětlit, že je třeba zapojit lidi, kteří pomohou.
13. Nepokládat návodné otázky, nenutit k opakovanému vyprávění a nezjišťovat podrobnosti nad rámec nutný pro aktuální bezpečí. Co nejdříve zaznamenat spontánní slova dítěte a oddělit je od vlastního pozorování.
14. Bezodkladně informovat vedení. Škola oznamuje skutečnosti nasvědčující ohrožení dítěte příslušnému OSPOD bez zbytečného odkladu; při podezření na trestný čin kontaktuje Policii ČR a plní zákonné povinnosti přikazít či oznámit vymezené trestné činy. Na jistotu ani souhlas rodiče se nečeká.
15. Je-li podezřelou osobou rodič nebo jiný pečující, nekontaktovat jej automaticky před oznámením. Způsob informování a bezpečné předání dítěte koordinovat s OSPOD či policií, aby se nezvýšilo ohrožení dítěte.
16. Dále podporovat dítě v běžném režimu, chránit důvěrnost informací a spolupracovat s příslušnými orgány. Záznamy zabezpečit a určit odpovědnou osobu pro navazující kroky.

10.2 Podezření na nevhodné jednání zaměstnance

Zajistit bezpečí dítěte a bezodkladně informovat vedení; při podezření směřujícím vůči vedení kontaktovat zřizovatele a podle povahy věci OSPOD či Policii ČR. Ohrožené dítě neponechávat v situaci, kde by mohlo dojít k dalšímu ubližování. O pracovněprávních opatřeních rozhoduje oprávněná osoba; potřebná pomoc dítěti na ně nečeká.

10.3 Výrazná psychická nepohoda nebo sebepoškozující projevy

Dítě uklidnit, odstranit dostupné nebezpečí a zůstat s ním. Při vážném poranění či akutním ohrožení volat 155/112. Informovat vedení a rodinu, pokud to dítě dále neohroží. Zajistit navazující odbornou pomoc a individuální podporu. Projevy nezlehčovat jako „zlobení“ a nenechávat ostatní děti v roli záchránců.

11. Zdravotní, provozní a bezpečnostní situace

11.1 Úraz nebo náhlé zhoršení zdravotního stavu

Poskytnout první pomoc, podle závažnosti volat 155/112 a řídit se pokyny operátora. Zajistit dohled nad ostatními dětmi; neodkládat pomoc kvůli telefonování rodiči. Bezodkladně informovat vedení a zákonného zástupce. Úraz zapsat do knihy úrazů a v příslušných případech vyhotovit a odeslat záznam o úrazu. Vyhodnotit příčiny a preventivní opatření. Při známkách akutního onemocnění zajistit oddělení dítěte od ostatních s nepřetržitým dohledem a kontaktovat rodinu. Individuální zdravotní podporu a podávání léků nastavit písemně podle školního řádu. Akutní život ohrožující stav řešit okamžitě.

11.2 Nález jehly, neznámé látky nebo nebezpečného předmětu

Odvést děti do bezpečí, zabránit přístupu a zajistit dohled. S nálezem nemanipulovat a neukazovat jej dětem zblízka. Informovat vedení; u použité jehly zajistit bezpečné odstranění prostřednictvím městské policie (156), u podezřelého nebezpečného předmětu volat 158/112. Při poranění nebo možné otravě zajistit bezodkladné zdravotnické posouzení; podle závažnosti volat 155. Zapsat okolnosti a informovat rodiče.

11.3 Dítě se vzdálilo nebo se pohřešuje

Okamžitě přivolat dalšího zaměstnance, zabezpečit ostatní děti a rychle ověřit bezprostřední okolí a poslední známé místo. Není-li dítě bezprostředně nalezeno nebo hrozí nebezpečí, bez prodlení volat 158/112; nečekat na dokončení rozsáhlého hledání. Informovat vedení a rodiče, předat popis dítěte a poslední známé místo. Nikdo neopouští ostatní děti bez zajištěného dohledu. Po nalezení ověřit zdravotní stav a analyzovat příčinu.

11.4 Nevyzvednutí dítěte nebo pochybnost o bezpečném předání

Po skončení provozu zůstává dítě pod dohledem. Zaměstnanec postupuje podle školního řádu: kontaktuje zákonného zástupce a pověřené osoby, informuje vedení a při nedostupnosti oprávněných osob řeší další péči s příslušnými orgány, podle situace prostřednictvím Policie ČR a OSPOD. Dítě neodvádí k sobě domů.

Pokud přichází neoprávněná osoba nebo osoba, jejíž aktuální stav zjevně ohrožuje bezpečné převzetí dítěte, dítě se do nebezpečí nepředává. Přivolat vedení, pokusit se zajistit jinou oprávněnou osobu a při ohrožení, agresi či nemožnosti zajistit bezpečnou péči kontaktovat 158/112 a OSPOD. Rozhodovat podle konkrétního rizika, nikoli podle domnělé diagnózy. Postup a pozorované skutečnosti zaznamenat.

12. Mimořádné události

Zaměstnanci musí znát únikové cesty, shromaždiště, možnost bezpečného ukrytí, systém přivolání pomoci a zastupitelnost. Dětem situaci vysvětlují klidně a přiměřeně věku.

12.1 Požár nebo kouř v budově

Vyhlásit poplach, přivolat 150/112 a postupovat podle požárního evakuačního plánu. Použít bezpečnou únikovou cestu; nevstupovat do zakouřeného prostoru. Nezdržovat se vyzvedáváním věcí. Seznam přítomných dětí vzít pouze tehdy, je-li ihned dostupný a bezpečné to umožňuje. Kontrolovat děti při odchodu i na shromaždišti; chybějící dítě a jeho poslední známé místo ihned hlásit zasahujícím. Nevracet se do nebezpečné budovy.

12.2 Podezření na únik plynu uvnitř budovy

Nepoužívat otevřený oheň, elektrické vypínače, zásuvky ani telefon v zasaženém prostoru. Odvést děti bezpečnou cestou z ohroženého místa; z bezpečí volat 112/150. Větrání nebo uzavření přívodu může provést pouze dospělý, pokud je to bezpečné a nezdrží to ochranu a odchod dětí. Zabránit opětovnému vstupu a řídit se pokyny záchranných složek.

12.3 Nebezpečná chemická látka ve venkovním prostředí

Nevycházet automaticky ven a nevětrat. Zajistit ukrytí dětí v budově podle situace a pokynů IZS, uzavřít okna a dveře a omezit přívod venkovního vzduchu. Sledovat oficiální pokyny; případné přemístění nebo evakuaci provést podle nich. Postup při venkovním úniku látky je odlišný od úniku plynu uvnitř objektu.

12.4 Násilná nebo neoprávněná osoba

Nevpouštět neověřené osoby bez zjištění účelu návštěvy. Při ohrožení volat 158/112. Pokud existuje bezpečná cesta mimo nebezpečí, odvést děti do bezpečí; jinak využít vhodný uzavíratelný prostor, zabránit vstupu, vzdálit děti od dveří a oken a ztišit je. Postup volit podle umístění hrozby, místních podmínek a pokynů policie; děti nevyvádět směrem k útočníkovi.

12.5 Výhrůžka nebo podezřelý předmět

Předmětu se nedotýkat, nevytvářet kolem něj shluk a nepřibližovat děti. Uchovat dostupné znění výhrůžky, informovat vedení a policii na 158/112 z bezpečné vzdálenosti. O evakuaci a trase rozhodovat podle konkrétního ohrožení a pokynů policie; neprocházet kolem podezřelého předmětu.

Při každé mimořádné události udržovat dohled, kontrolovat přítomnost všech dětí a zajistit i děti potřebující zvýšenou podporu. S rodiči komunikuje určená osoba a sděluje pouze ověřené informace. Návinky probíhají podle BOZP a PO, přiměřeně věku, bez děsivých simulací.

13. Právní, metodické a školní podklady

Právní předpisy se používají v aktuálním účinném znění. Program vychází z povinnosti školy chránit zdraví a bezpečí dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj. Metodické materiály uplatňujeme přiměřeně předškolnímu věku.

Právní rámec

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon – zejména zásady vzdělávání, podpora vzdělávacích potřeb, bezpečnost (§ 29) a školní řád (§ 30).
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících; vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných; vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – v relevantním rozsahu spolupráce a poradenských služeb.
- Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů.
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, zejména oznamování skutečností podle § 10 odst. 4; zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zejména § 367 a § 368.
- Nařízení (EU) 2016/679 a zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů; související předpisy a dokumentace BOZP a PO.

Metodické zdroje

MŠMT: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování, č. j. 21291/2010-28, s aktuálními přílohami; Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany, č. j. MSMT-21149/2016; doporučení Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole (2024); doporučení ke spolupráci škol s Policií ČR, č. j. MSMT-6167/2025-1. Rozcestník:

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/specialni-vzdelavani-prevence-institucionalni-vychova/prevence>

RVP PV a jeho metodická podpora: <https://prohlednout.rvp.cz/> • HZS ČR: Ukrytí v případě úniku nebezpečné chemické látky, <https://hzscr.gov.cz/clanek/ukryti-v-pripade-uniku-nebezpecne-chemicke-latky.aspx>

Školní podklady pro tuto aktualizaci

Předložený MPP 2025/2026, č. j. MŠ HAR 55/2025; ŠVP „V kruhu harmonie“, č. j. MŠ HAR 73/2026, od 1. 9. 2026 (zejména kap. 2–7); Školní řád MŠ Harmonie od 1. 9. 2026; aktuální kontakty a popisy pracovišť na www.msharmonie.cz. Dokumenty jsou dostupné z <https://msharmonie.cz/uredni-deska>.

Dále byly prostudovány přímo poskytnuté Vnitřní organizace MŠ Šponarova 16, č. j. MŠ HAR 76/2026, a Vnitřní organizace Zlepšovatelů 27, č. j. MŠ HAR 81/2026, obě od 1. 9. 2026. Navazující interní BOZP, PO, provozní řády a aktuální evaluační záznamy nebyly součástí podkladů této aktualizace; škola zajistí jejich návaznost před vydáním.

Příloha A | Záznam události a podpory

Důvěrný pracovní formulář. Vyplněný záznam ukládat do zabezpečené dokumentace, nikoli zveřejňovat či vkládat do společně přístupných materiálů.

Datum, čas, pracoviště a místo události

Zapisující osoba a osoby přítomné u události

Dítě / děti (jen nezbytné identifikační údaje)

Co se konkrétně stalo – pozorování, sled události a přesná slova dítěte

Okamžitá ochrana, první pomoc a další opatření

Koho jsme informovali – jméno / instituce, datum, čas a způsob

Dohodnutá podpora, odpovědná osoba a termín kontroly

Vyhodnocení: je dítě v bezpečí, opakuje se situace, co měníme?

Podpis zapisující osoby: Datum kontroly: